

Coalitieakkoord 2014 - 2018
D66 PvdA GroenLinks VVD

Voor de Verandering

D66

 PvdA

GROENLINKS

VVD

Coalitieakkoord 2014 - 2018
D66 PvdA Groenlinks VVD

Voor de Verandering

Groningen, mei 2014

Vormgegeven en geprint door gemeente Groningen

INHOUDSOPGAVE

Inleiding
Samen met de stad

blz. **5**

Hoofdstuk 1
Werken

blz. **7**

Hoofdstuk 2
Zorgen

blz. **10**

Hoofdstuk 3
Wonen

blz. **12**

Hoofdstuk 4
Verduurzamen

blz. **14**

Hoofdstuk 5
Verplaatsen

blz. **15**

Hoofdstuk 6
Leren

blz. **17**

Hoofdstuk 7
Bewegen

blz. **19**

Hoofdstuk 8
Beschermen

blz. **20**

Hoofdstuk 9
Bezoeken

blz. **21**

Hoofdstuk 10
Verrijken

blz. **22**

Hoofdstuk 11
Samenwerken

blz. **23**

Hoofdstuk 12
Betalen

blz. **25**

Bijlage portefeuille-
verdeling

blz. **28**

Inleiding Voor de Verandering

De samenleving is in rap tempo veranderd. En doet dat nog steeds. Inwoners, bedrijven en instellingen positioneren zich anders in de stedelijke samenleving en willen een rol die daarbij hoort: kritisch en actief. Zij verwachten een overheid die daar op inspeelt. En dat is een uitgelezen kans voor de overheid om potenties te benutten en het begrip participatie waarlijk inhoud te geven.

Samenwerken wordt het sleutelwoord. En samenwerken betekent een gedragsverandering van beide kanten. Niet meer achterover leunen en denken dat de overheid het wel oplost, hetzij financieel, hetzij met regelgeving. Aan de andere kant heeft de overheid de wijsheid niet meer in pacht, het 'wij weten wel wat goed voor u is' behoort tot het verleden.

De aanpak van maatschappelijk-economische vraagstukken gebeurt in gezamenlijkheid, er wordt naar elkaar geluisterd op basis van gelijkwaardigheid. Verwachtingen en mogelijkheden worden besproken en gerespecteerd.

Deze coalitie accepteert niet dat in de stedelijke samenleving iemand tussen de wal en het schip raakt, zij wil werk maken van een samenleving die inclusief is en niemand uitsluit. Omdat zij vindt dat het niet anders kan en omdat zij het niet anders wil.

Daarnaast wil de coalitie geen verkokerde overheid. De gebiedsgerichte aanpak is een van de pijlers van dit programma. Niet de gang van het ene loket naar het andere, maar naar een laagdrempelige plek in een wijk. Waar iedereen kan binnenlopen, waar mensen met elkaar in contact komen en verschillende disciplines in samenspraak met bewoners naar oplossingen zoeken. Deze samenredzaamheid maakt mensen sterker.

Een andere pijler van dit coalitieakkoord is integraliteit: geen harde scheidslijn meer tussen fysiek en sociaal. Deze domeinen hebben voor een deel hun eigen dynamiek, maar zijn ook nauw met elkaar verbonden. Deze verbinding vereist een grote ommekeer in de ambtelijke organisatie. Deze is urgent. En ook daarin willen we veel energie steken. Zonder de integraliteit en ons streven naar samenspraak

en samenwerking uit het oog te verliezen, lichten we in dit collegeprogramma alle onderwerpen toe. En geven op hoofdlijnen aan wat onze doelen zijn en wat wij als onze taken zien.

Twee gezichten.

Groningen is een stad met twee gezichten. Aan de ene kant zien we een stad die groeit. Jong en bruisend, met excellent onderwijs, ondernemerschap, cultuur en spannende evenementen. Met waardevolle parken waar we planten en bomen koesteren en beschermen. Een stad waar mensen graag werken, wonen en zich ontspannen. Stadgers vinden elkaar in de vele netwerken die de stad rijk is. Traditioneel in verenigingen, clubs en wijkcomités. Eigentijds via Twitter, Facebook en internet-community's. Deze netwerken zijn dynamisch en toegankelijk.

Het kloppend hart is de binnenstad: één vierkante kilometer vol met winkels, markten, terrassen en fietsers. En levendige pleinen met concerten en kermis. Een stad die geen verveling kent.

Aan de andere kant zien we Stadgers die geen deelgenoot zijn van het bruisende stadsleven. Die het zwaar hebben. Lastig een passende baan kunnen vinden en moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen. Steeds meer kinderen groeien op in armoede. Mensen die geen toegang hebben tot de stedelijke netwerken en niet deelnemen aan het arbeidsproces op wat voor manier dan ook, vereenzamen. Zij zien weinig perspectief en zakken steeds dieper weg. En het zijn juist deze mensen die een beroep doen op begeleiding en zorg.

We zien ook een stad waar mensen verdwalen in de grootschaligheid van voorzieningen. Niet goed weten bij welke instanties zij moeten zijn om hun stem te laten horen. Er is behoefte aan kleinschaligheid en ruimte voor eigen initiatieven. En dat betekent dat mensen een andere overheid verlangen. We zijn zelden een versneller van initiatieven, de gemeentelijke regelgeving werkt vaak belemmerend.

We moeten ook de werkelijkheid onder ogen zien: we hebben als overheid minder geld tot onze beschikking en dus minder mogelijkheden voor ondersteuning en sturing. En ook dat maakt het zo belangrijk dat we de verbinding zoeken, dat we een beroep doen op de denkkraft en creativiteit van individuele Stadgers, organisaties en ondernemers. De stedelijke samenleving is een zaak van ons allen!

Maatschappelijke doelen.

Wij willen de twee gezichten van de stad met elkaar verbinden. Wij ambiëren een inclusieve samenleving. Daartoe stellen wij een veranderagenda op. Een agenda voor sociale, duurzame economische groei, waarbij duurzaamheid uitgangspunt is bij alles wat we doen. Onze voornemens testen we op legitimiteit en houdbaarheid. Komen ze inderdaad ten goede aan een grote groep, zijn ze toekomstvast, respecteren ze ons milieu?

Wij willen meer ruimte geven. Aan Stadgers en ondernemers om kansen te creëren en initiatieven te ontplooiën. Wij stimuleren en faciliteren. We laten los. We zijn ervan overtuigd dat de stad daar baat bij heeft. En dat we zo optimaal gebruik maken van de kracht van de stad.

Maar we houden ook vast. Want we weten dat de stad kwetsbare groepen herbergt, die de gegeven ruimte niet kunnen benutten. En aangezien we een stad willen zijn waar iedereen tot zijn recht komt - ongeacht achtergrond, leeftijd of beperkingen - bieden we hier ondersteuning en stimuleren actief de samenredzaamheid. We willen een stad zijn waar mensen naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen.

Wij willen een overheid zijn die goed kijkt en luistert. En dus verschillen constateert in behoefte aan betrokkenheid en ruimte. Een overheid die vervolgens haar beleidsvoornemens differentieert. Bovenal zijn we dienstbaar. In het besef dat we één van de vele partners zijn die de stedelijke samenleving maken.

Hoofdstuk 1

Werken

Verplaatsen Verrijken Samen Beschermen Leren Wonen Samenwerken

Zoals wij al zeiden hebben we ons als maatschappelijk doel gesteld om de twee gezichten van Groningen met elkaar te verbinden. Om een stad te zijn waar iedereen tot zijn recht komt en op een gelijkwaardige manier deelneemt aan de samenleving.

De ontwikkeling van de werkgelegenheid is een van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. Groningen is de economische motor van Noord-Nederland en een internationale kennisstad van betekenis. Dat brengt een verantwoordelijkheid met zich mee. Samen met de partners in de regio willen we de rol van Groningen versterken. Wij vinden ook dat de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en kennisinstellingen veel beter kan dus daar blijven wij ons voor inspannen.

Banen worden vooral gecreëerd door ondernemers. Dus zoeken wij naar mogelijkheden om het ondernemersklimaat te versterken. Dat kan langs twee lijnen: versterking van het ondernemerschap in het MKB en stimulering van kansrijke sectoren. Daarnaast ondersteunen wij innovatieve ontwikkelingen in de regio en bij kennisinstellingen.

We onderkennen daarbij het belang van de bestaande werkgelegenheid als basis voor nieuwe economische ontwikkelingen.

Tegelijkertijd doen wij een groter beroep op ondernemers om ons te helpen onze maatschappelijke doelen te bereiken: bestrijding van de jeugdwerkloosheid, een plek geven aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en het vinden van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat gaan we doen:

- We sluiten een convenant met ondernemersverenigingen, kennis- en onderwijsinstellingen en werkgeversorganisaties: Ondernemend Groningen. Dit convenant staat naast het Akkoord van Groningen en versterkt de Groninger economie. We maken tevens afspraken over meer social return.
- We werken samen met ondernemers een nieuw economisch programma uit. Onze inzet is een gezamenlijke sturing met partners uit het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen.

- We faciliteren netwerken van ondernemers, ook in de wijken.
- We zijn gastvrij op bedrijventerreinen.
- We versterken het innovatief vermogen van het bedrijfsleven in het algemeen en de economische speerpunten in het bijzonder. Wij denken dan aan energie, healthy ageing, creatieve- en nieuwe maakindustrie en ICT. Levende laboratoria (living labs) leveren een bijdrage aan de innovatie.
- We stimuleren startende ondernemers, samen met de regio en de kennis- en onderwijsinstellingen. We werken dan samen in het faciliteren van financiën en huisvesting. Tijdelijke huisvesting in leegstaande panden juichen we toe en maken we makkelijker.
- Wij ondersteunen de ontwikkeling van de kenniseconomie door samenwerking tussen kennisinstellingen en ondernemers te stimuleren en kansrijke projecten te co-financieren.
- Wij zoeken naar een creatieve manier om de economie te versterken. We opereren bijvoorbeeld als launching customer en organiseren aanbestedingen zo, dat het lokale bedrijfsleven mee kan dingen.
- Wij willen dat Groningen ook op zondag een aantrekkelijke en levendige plek is om te verblijven en te winkelen. Samen met ondernemers organiseren we een aansprekend aanbod aan activiteiten. Dat geldt ook voor wijkwinkelcentra waar we met ondernemers(verenigingen) werken aan uitnodigende activiteiten als deze voorzien in een behoefte. In deze dialoog bieden wij ruimte aan ondernemers om open te zijn op zondag.

Samenwerking.

De economie van de stad is niet los te zien van de regionale context. Wij werken dan ook volop samen met de regio Groningen-Assen, de noordelijke provincies en het overkoepelend samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). We geven specifieke aandacht aan innovatie, onder andere via de Research Innovation Strategy (RIS).

Ook blijven wij inzetten op versterking van de internationale handel en staan wij open voor handelsmissies. Voor de positie van Groningen als kennisstad is de Europese context van groot belang. Versterking van onze contacten in Brussel ligt voor de hand.

Een aparte vermelding verdient onze relatie met Duitsland. Op economisch, cultureel en sportief vlak. Deze relatie willen we versterken en verdiepen, zodat nog meer Duitsers Groningen weten te vinden om te studeren, te winkelen of te genieten van het culturele aanbod.

We zijn trots op de samenwerking met Oldenburg, Bremen en Hamburg. Wij hechten dan ook zeer aan de positie van het Duits in het onderwijs. Ook zijn wij verheugd over het initiatief om de spoorverbinding met Bremen te verbeteren.

Wir sehen gute Chancen, um die Beziehung mit Deutschland im wirtschaftlichen, kulturellen und sportlichen Bereich weiterhin zu vertiefen und zu stärken. Zahlreiche deutsche Besucher kommen zum Einkaufen, Studieren oder zur Nutzung unseres kulturellen Angebots in die Stadt. Ganz besonders stolz sind wir auf unsere Kooperation mit Oldenburg, Bremen und Hamburg. Um zukünftigen Generationen bessere Möglichkeiten über die Grenzen hinweg bieten zu können, legen wir großen Wert auf den Deutschunterricht an unseren Schulen. Wir freuen uns, dass die Bahnverbinding mit Bremen verbessert wird.

Naast de maatregelen om de economische groei van de stad te stimuleren, zijn we ons bewust dat we extra energie moeten steken in Stadgers voor wie het niet vanzelfsprekend is dat zij van deze groei profiteren. Die kwetsbaar zijn en voor wie het vinden van werk een puzzel is. Dat kunnen jongeren zijn, langdurig werkelozen en mensen met een beperking. Door de komst van de Participatiewet in 2015 krijgt de gemeente sowieso een forse opgave om meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag te krijgen.

Wij gaan ervan uit dat de meeste bijstandsgerechtigden graag weer aan de slag willen. Wij willen hen stimuleren en faciliteren bij het vinden van een passende baan. Om dit te kunnen realiseren moeten we goed weten wat iemand kan. Daar gaan we op basis van de nu lopende proef met 500 Stadgers mee aan de slag.

We gaan in ieder geval de 'gereedschapskist' van iedereen zo goed mogelijk vullen. Door goed onderwijs, vrijwilligerswerk, stages en participatiebanen. Samen met de kennisinstellingen gaan we ons aanbod op het gebied aan educatie verbeteren. Voor het opdoen van werkervaring werken we met behoud van een uitkering, mits het tijdelijk is en bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling. Verdringing van regulier werk proberen we te voorkomen.

Voor vrijwilligerswerk werpen wij geen drempels op, zolang wordt voldaan aan de sollicitatieplicht. Met vrijwilligerswerk levert een Stadger een belangrijke bijdrage aan de maatschappij en investeert daarmee in zichzelf.

Ons beleid is erop gericht dat iedereen zijn best doet om te leren of aan het werk te komen, een verplichte tegenprestatie is dan niet aan de orde.

Wij beseffen ons dat het vinden van werk voor bepaalde mensen een hele stap is. Daarom bieden wij participatiebanen aan voor mensen die ver van de arbeidsmarkt staan. Deze banen zijn niet voor onbepaalde tijd, het is een eerste stap om zelf weer actief te worden op de arbeidsmarkt. De afbouw van gesubsidieerde arbeid zetten we zorgvuldig door. We streven ernaar zoveel mogelijk van deze banen regulier te maken.

Wat gaan we doen:

- Wij zien het bestrijden van de jeugdwerkloosheid als een belangrijke maatschappelijke opdracht. Wij willen samen met ondernemers en het onderwijs scholing en praktijk beter op elkaar afstemmen, door maatregelen als het vouchersysteem, traineeships, BBL-plekken en stages.
- We bieden geïnteresseerde werkgevers digitale CV's aan die altijd up to date zijn.
- Wij maken afspraken met het bedrijfsleven om meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag te helpen. Daarbij belasten we de ondernemer niet met ingewikkelde regelgeving en zorgen we voor de juiste begeleiding. Bovendien geven we zelf het goede voorbeeld en nemen we mensen met een arbeidsbeperking in dienst. Dat lukt door taken binnen de gemeentelijke organisatie op te knippen en samen te voegen tot nieuwe banen (job carving).
- Wij intensiveren social return in samenspraak met bedrijven en instellingen. En ook hier geven wij het goede voorbeeld. Het afkopen van social return is niet meer mogelijk.
- Gesprekken en ontwikkelplannen helpen mensen aan het werk. Op basis van de uitkomsten van de proef, waarin met 500 mensen gesprekken worden gevoerd en plannen worden gemaakt, bepalen wij hoe deze methode geïntensiveerd wordt.
- Wij willen mensen activeren door participatiebanen en vrijwilligerswerk. Ook kijken we met bijstandsgerechtigden hoe bijverdiensten naast de uitkering ingezet kunnen worden voor scholing.

- We hebben oog voor de werkgelegenheidsvraagstukken die ontstaan door de decentralisaties.

Armoede.

Wij streven naar een brede en intensieve aanpak van armoede, die gebaseerd is op drie pijlers: de basis op orde, kansen bieden en activeren. Mensen worden pas actief in de stedelijke samenleving als het hen lukt om ruimte te scheppen voor andere zaken dan geldzorgen. Wij helpen mensen om hun leven op orde te brengen. Met inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. Uiteraard richten wij ons ook op preventie. Met budgetvoorlichting en budgetbeheer. Ook hier spelen de sociale wijkteams een belangrijke rol: tijdig signaleren en tijdig hulp bieden.

We beseffen dat een deel van de samenleving nooit via regulier werk aan de slag komt. Zij kunnen altijd op de gemeentelijke overheid rekenen. Wij bieden passende ondersteuning en zorgen voor solide inkomensvoorzieningen. Niemand zakt door de ondergrens heen.

Kinderen en jongeren hebben onze prioriteit. Wij breiden het kindpakket uit. Wij willen dat kinderen zorgeloos opgroeien, mee kunnen doen en zich kunnen ontwikkelen. Zo voorkomen we dat zij een blijvende achterstand oplopen.

Hoofdstuk 2 Zorgen

Verplaatsen
Verrijken

men
Beschermen
Leren

Wonen

Samenwerken
Werken

Het verbinden van de twee gezichten van de stad, openbaart zich juist in dit thema: we willen het verschil in gezondheid verkleinen. En inzetten op preventie. We willen voorkomen dat Stadjsers een beroep moeten doen op zwaardere en dus duurdere zorg. We investeren in gebiedsgericht werken, de basisvoorzieningen (de Ode lijns versterking) en sociale teams. Zo signaleren we sneller, zien we vormen van zorg in samenhang en bieden we passende zorg.

De decentralisaties van het Rijk gaan gepaard met flinke bezuinigingen. Maar leggen de zorg wel daar waar het hoort: de gemeente staat dicht bij haar burgers en dat geeft ons de mogelijkheid om verbindingen te leggen. En dat past bij ons uitgangspunt van de inclusieve samenleving en de samenredzaamheid. Daar hoort bij dat we Stadjsers stimuleren om zelf en binnen hun eigen netwerk hun leven ter hand nemen en te organiseren. Wij hechten aan keuzevrijheid en eigen regie en faciliteren dat: we kiezen dus voor een persoonsgebonden budget. We waken voor overbelasting bij mantelzorgers.

Iedereen krijgt de zorg die nodig is. Welke zorg dat is, wordt bepaald door de persoonlijke omstandigheden. Als we zorg effectiever kunnen organiseren in een collectieve voorziening – ook op regionaal niveau - doen we dat. Bijvoorbeeld bij vormen van dagbesteding.

Anders werken.

We verleiden professionals en instellingen kritisch te kijken en willen in gesprek met zorgverleners. Wij willen af van kostbare verantwoording achteraf en indicatiestelling. En werken vanuit vertrouwen in die professionals in de zorg.

Deze werkwijze heeft een keerzijde en die accepteren wij. We zien af van een schijnzekerheid met regelgeving. Wanneer er fouten gemaakt worden reageren we dus niet automatisch met meer of andere regels. We gaan het gesprek aan. Met als oogmerk de bureaucratische rompslomp te verminderen. We beseffen dat dit een nieuwe governance-structuur is waarin we de gemeenteraad goed moeten meenemen, wil zij haar kaderstellende en controlerende rol vervullen.

Wij stimuleren innovatie in de zorg. Dat is nu nog lastig door de financiering. We streven naar meerdere kleinschalige aanbestedingen in de zorg. We bieden alle zorgaanbieders die voldoen aan een aantal basiskwaliteiten de mogelijkheid om zorg aan te bieden. Stadjsers kunnen dan zelf kiezen waar zij hun zorg afnemen.

Kwaliteit, continuïteit en veiligheid in de zorg zijn basiseisen. Tegelijkertijd denken we dat we met bovenstaande uitgangspunten als eigen kracht, gebiedsgericht werken, versterken van preventie en vermindering van bureaucratie de kosten in de zorg kunnen verminderen en ruimte kunnen bieden aan innovatie.

Sociale teams.

Sociale teams zijn de oren en ogen van de wijk. Zij staan in verbinding met scholen, de politie, sportverenigingen, huisartsen en anderen om zorgbehoeftes snel te signaleren. Sociale teams hebben voldoende expertise in huis om problematiek te herkennen, zelf zorg te verlenen en zo nodig door te geleiden naar zwaardere zorg. Als het team dat door de persoonlijke omstandigheden nodig en passend vindt. Het team opereert onafhankelijk en schakelt professionals van buiten in voor advies, diagnose en behandeling. De samenwerking met zorgverzekeraars, (huis)artsen en wijkverpleegkundigen is cruciaal. Aangezien het Rijk heeft besloten een knip aan te brengen tussen begeleiding (gemeente) en zorg (zorgverzekeraars), moeten we het gesprek aangaan over doorverwijzingen met de huisartsen. Met hen bespreken we ook de samenwerking met het sociale team.

Jongeren.

We investeren in onze jongeren zodat ze gezond en gelukkig opgroeien. Op dit moment is het aantal jongeren in de jeugdzorg wat ons betreft te hoog. Dat baart ons zorgen. We willen voorkomen dat jongeren in de jeugdzorg belanden en kiezen voor maatwerk via de sociale teams en voor investeren in preventie met behulp van jeugdagenten en schoolmaatschappelijk werk.

We vinden de verbinding tussen de verschillende vormen van zorg belangrijk. Cliënten die 18 jaar worden verlaten de jeugdzorg. Voordat zij een andere vorm van zorg krijgen, is een vervolgplan opgesteld. Zo creëren we een doorlopende zorglijn. Zorgplannen worden opgesteld mét cliënten, niet óver cliënten.

Huishoudelijke hulp.

Als er behoefte is aan huishoudelijke hulp, stimuleren we dat mensen in hun netwerk deze zorgvraag oppakken. Lukt dat niet, faciliteren en stimuleren we dat Stadgers de zorg zelf inkopen bij een aanbieder en deze zelf betalen. Lukt dat eerste niet, helpen we bij het inkopen. Lukt dat laatste niet, bieden we ondersteuning. Dit is echter niet vanzelfsprekend. We zoeken het gesprek.

Hoofdstuk 3 Wonen

Wij willen een woningaanbod dat aansluit op de vraag, betaalbaar en duurzaam is en zorgt voor evenwicht in de wijken.

Om dit doel te bereiken maken we samen met corporaties en verhuurders een Woonvisie voor de gehele woningvoorraad. Leefbaarheid, betaalbaarheid, kwaliteit en duurzaamheid hebben onze aandacht. Verduurzaming van de woningvoorraad zorgt ervoor dat woningen nu en in de toekomst beter betaalbaar blijven.

We willen een stevige impuls geven aan jongerenhuisvesting en bovenop de huidige inspanningen extra haast maken. Daartoe intensiveren we de samenwerking met ontwikkelaars en financiers om samen op zoek te gaan naar mogelijkheden om projecten te versnellen. Het bouwoffensief gaat door! Onderdeel van de Woonvisie is onze herziening van het kamerverhuurbeleid. Samen met de wijken gaan we bespreken hoe we het huidige beleid kunnen verbeteren. En onderscheiden daarin de verschillende niveaus van straat, buurt of wijk.

De woningcorporaties zijn onze logische partner. Wij vragen hen aandacht voor voldoende, betaalbare huurwoningen met speciale aandacht voor gezinnen. Ook zien wij een vruchtbare samenwerking in de wijkgerichte benadering en hechten wij waarde aan de bijdrage die corporaties kunnen leveren aan de verbinding van maatschappelijke en fysieke ontwikkelingen in een wijk. We zien dat ouderen steeds langer zelfstandig willen blijven wonen. Dat juichen we toe en willen we stimuleren. Al sluiten we onze ogen niet voor dreigende vereenzaming en behoefte aan zorg. We zetten dan ook in op nieuwe woonvormen voor ouderen, zoals mantelzorgwoningen en meergeneratiewoningen.

Belemmeringen voor particulier initiatief zijn wat ons betreft verleden tijd. We zetten de ingezette lijn op het gebied van ruimtelijke kwaliteit door, waardoor welstandsregels versoepelen en er meer ruimte komt. Bovendien moeten de procedures sneller en eenvoudiger.

Particulier initiatief uit zich ook in tijdelijk gebruik. Stimulerend voor ontwikkelingen waar anders leegstand zou ontstaan en voor ondernemerschap. Wij zijn blij met deze tijdelijke initiatieven die we een kans willen geven in heldere afspraken. Waarin we ook samen met de initiatiefnemer kijken hoe het initiatief voortgezet kan worden. We nemen daartoe ons huidige instrumentarium onder de loep.

Meerstad.

We hebben Meerstad nodig om te kunnen voldoen aan de vraag naar woningen op de langere termijn. We gaan dus door met deze ontwikkeling. Veilig en duurzaam. We monitoren de risico's en nemen maatregelen als dat noodzakelijk is.

De gemeente heeft kaders opgesteld voor de gewenste kwaliteit van de woningbouw in Meerstad. Binnen deze kaders gaan we pragmatisch om met de woonwensen van de toekomstige bewoners.

Een aandachtspunt voor ons is de sociale woningbouw in Meerstad: we willen met de corporaties nadere afspraken maken over voldoende betaalbare woningen.

Schoon, heel en veilig.

Zo willen wij de leefomgeving, de openbare ruimte zien. Want dat is belangrijk voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de woonomgeving. Wij stellen ons experimenten voor met zeggenschap over en van de openbare ruimte; we stimuleren en faciliteren Stadgers die ideeën hebben voor herinrichting van hun buurt ten gunste van de leefbaarheid en die zelf een bijdrage willen leveren aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het groen. Initiatieven op het gebied van ecologisch beheer ondersteunen we. Want deze vorm van beheer is onder meer van belang voor vogels en de bescherming van bijen, die een cruciale rol spelen in onze voedselproductie.

We willen met de bewoners in gesprek, ook via de social media. Over de kwaliteit van de openbare ruimte en onze inzet. We verlagen het BORG-niveau niet verder. We vervangen en onderhouden minder snel dan nu de openbare verharding zoals trottoirs.

In overleg met de nutsbedrijven willen we een meer integrale aanpak van werkzaamheden. Zo verminderen we de overlast voor de omgeving en kunnen we wellicht kosten besparen.

Het Groenstructuurplan is voor ons leidend om de kwaliteit van de stadsnatuur op hoog niveau te houden. Biodiversiteit is ons doel. We lossen knelpunten in de stedelijke ecologische structuur op zodat dieren zich door de stad kunnen bewegen. Dankzij de verbindingen tussen groengebieden kunnen bijvoorbeeld eekhoorns en egels zich al redelijk goed door de stad verplaatsen. We willen deze verbindingen versterken.

Openbare ruimte en groen bieden mogelijkheden voor recreatie. Bankjes en trappen voegen een extra dimensie toe aan de bruikbaarheid van de stad. We willen onderzoeken of we de Diepen aantrekkelijk kunnen maken voor watersport.

Eetbare stad

We gaan door met het stimuleren van moestuinieren in eigen tuin, op een balkon of in de openbare ruimte.

Hoofdstuk 4 Verduurzamen

Verrijken

en Beschermen
Leren

Wonen

Verplaatsen
Samenwerken
Werken

Duurzaamheid is een uitgangspunt in alles wat we doen. We gaan bewust en verstandig om met grondstoffen, bevorderen gezond leven en voorkomen dat we bijdragen aan het klimaatprobleem of aan luchtvervuiling en verspilling.

Economisch gezien biedt de duurzaamheidssector grote kansen voor Groningen. De aardbevingsproblematiek heeft de noodzaak van een omslag in onze energievoorziening nog eens onderstreept. Groningen heeft alles in huis om groene energiehoofdstad van Nederland te zijn. Wij willen die kans de komende jaren verzilveren.

De gemeente heeft een voortrekkersrol. In 2035 zijn we energieneutraal volgens de vastgestelde sporen van zon, wind, warmte, groen gas en energiebesparing. We formuleren daarbij heldere (tussen)doelen en nieuwe accenten. Draagvlak is erg belangrijk voor de duurzame transitie. Wij laten zien dat duurzaam ook minder duur is. Dit doen wij door bij investeringen de kosten en baten over de gehele looptijd mee te nemen. We geven het goede voorbeeld door stevig in te zetten op duurzaam inkopen en aanbesteden.

Wij helpen anderen bij verduurzaming. We laten daarbij de vele landelijke en lokale activiteiten die al plaatsvinden zien om zo mensen te enthousiasmeren. We geven ruim baan aan duurzaam ondernemerschap en ondersteunen en stimuleren initiatieven van bewoners. Daarbij hoort dat we actief mogelijkheden aanreiken en mensen uitdagen, bijvoorbeeld via Groningen Woont Slim.

Groningen wordt experimenteergebied voor duurzame innovatie. Cofinanciering en een creatieve omgang met regelgeving en voorwaarden bieden daarbij veel mogelijkheden. Anderzijds spreken we ondernemers ook aan op hun wettelijke verantwoordelijkheid om investeringen te doen die zich binnen vijf jaar terugverdienen.

Verduurzaming van de woningvoorraad is nodig om het wonen betaalbaar houden. Duurzaamheid is daardoor een nieuwe motor van de wijkvernieuwing. Samen met woningbouwcorporaties, private ontwikkelaars, marktpartijen en bewoners willen we een plan maken voor een gebiedsgerichte verduurzaming van de huurvoorraad. Daarbij wordt ook een aanbod gedaan aan particuliere eigenaren om op deze aanpak mee te liften.

We willen:

- 24 grootverbruikende gemeentelijke gebouwen een labelsprong laten maken naar A.
- Samen met bewoners en andere partijen een plan voor gebiedsgerichte verduurzaming van woningen. De afspraken moeten in ieder geval leiden tot energiezuinige, kwalitatief goede woningen met lage woonlasten.
- Scholen, buurthuizen en andere gemeentelijke gebouwen zoveel mogelijk energieneutraal maken, bijvoorbeeld door middel van zonnepanelen.
- Afhankelijk van ontwikkelingen in de techniek en innovaties, bijvoorbeeld zonneweides (energielandschappen) op lege terreinen; mensen kunnen via een coöperatie meedoen.
- Windmolens binnen de gemeentegrenzen.

Hoofdstuk 5 Verplaatsen

Verrijken

erduurzamen
eschermen
Leren
Wonen
Samenwerken
Werken

Wij willen een bereikbare stad. Voor voetganger, fiets, auto en openbaar vervoer. Ook op lange termijn. We bevorderen duurzame mobiliteit.

We zijn al een eind op weg met het fijnmazige openbaar vervoernetwerk en de goede fietsinfrastructuur. Deze laatste dient nationaal en internationaal als voorbeeld. Om dit zo te houden maken we een hoofdfietsroutekaart met speciale aandacht voor de stedelijke knooppunten en de fietsveiligheid. Deze routekaart bepaalt waar we onze middelen inzetten.

Het 'fietssucces' heeft ook een keerzijde: de openbare ruimte wordt flink in beslag genomen door gestalde fietsen. We maken dus meer ruimte voor fietsparkeren en proberen fietsers te verleiden stallingen te gebruiken. Experimenten moeten uitwijzen hoe we dat het beste kunnen aanpakken.

We willen een duurzaam bereikbare stad zijn, ook met het openbaar vervoer. De HOV-visie is onze leidraad. HOV-assen van trein en bus verbinden de regio en de stad, de stedelijke dynamo's en de belangrijkste OV-knooppunten. We blijven werken aan de uitwerking hiervan.

Voor de langere termijn ontwikkelen we in dialoog met de stad een plan voor de toekomst van het openbaar vervoer. Het Hoofdstation is daarbij een van de belangrijkste OV-knooppunten. We willen – samen met de partners - het functioneren van het Hoofdstation verbeteren door aanpassingen aan de sporen en perrons en de aanleg van een voetgangerstunnel en een bustunnel. Ook moet het Hoofdstation en de directe omgeving een prettig verblijfsgebied worden. De door de raad gewenste fietstunnel kan een bijdrage leveren aan de bereikbaarheid van de zuidzijde van het station. Ook de zuidzijde van het station moet transformeren tot een aantrekkelijke stedelijke omgeving. Ook over de toekomst van het stationsgebied zoeken we het gesprek met de stad.

Met het project Aanpak Ring Zuid – dat moet voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit - zetten we een duidelijke stap richting een duurzame bereikbaarheid voor de auto. Het project als geheel is een verbetering voor de leefbaarheid in de stad en toont een verplaatsing van autoverkeer naar de ringweg. Er zijn ook minder positieve gevolgen. We hechten dan ook veel waarde aan het overleg met omwonenden, ondernemers en scholen over een goede inpassing. Daar waar het mogelijk en verantwoord is, bieden we verlichting aan de straten waar het autoverkeer toeneemt. We gaan door herinrichting in de zuidelijke stadswijken sluipverkeer tegen en we achten veilige fietsverbindingen voor scholieren – in het bijzonder aan de Vondellaan- van groot belang. Datzelfde geldt voor het behoud van de fietsoversteek bij de Esperantokruising. Wij vinden deze onmisbaar in de infrastructurele en stedelijke verbinding tussen Oosterpoort, Helpman en De Linie.

De andere zienswijzen van de raad over bijvoorbeeld de compactheid van het ontwerp en de vergroening leggen we stevig op tafel.

De bereikbaarheid en de leefbaarheid tijdens de bouw is de komende tijd een belangrijk aandachtspunt.

Parkeren blijft in onze stad een vraagstuk. De openbare ruimte is schaars en het Parkeerbedrijf heeft het lastig. We voeren betaald parkeren in als een wijk of buurt daar om vraagt. En we zijn bereid tot experimenten om de straten in buurten en wijken te ontlasten. We willen het voor het Parkeerbedrijf eenvoudiger maken door het bewonersparkeren op termijn op kenteken te laten plaatsvinden en niet meer op basis van een vergunning. Handhaving wordt dan simpeler door de inzet van scanauto's. Om het verblijfsklimaat te verbeteren nemen we maatregelen zodat in de binnenstad zoveel mogelijk automobilisten hun auto's in de parkeergarages stallen, in plaats van op straat.

Stadsdistributie kan een waardevolle bijdrage leveren aan een duurzame, bereikbare stad. Samen met ondernemers kijken we naar de mogelijkheden en naar de manier waarop we dat in Groningen kunnen vormgeven. We stimuleren schoon taxivervoer.

Groningen Airport Eelde.

Een vliegveld in de regio versterkt het vestigingsklimaat voor bedrijven. Ons uitgangspunt is dat het vliegveld zichzelf bedruipt. Totdat Groningen Airport Eelde de prognoses van reizigersaantallen en omzet uit het Strategisch Plan waarmaakt, investeren wij niet in het vliegveld. Met uitzondering van een eenmalige bescheiden bijdrage aan het Route Development Fund.

Hoofdstuk 6 Leren

Wie Groningen zegt, zegt onderwijs. We zijn niet voor niets in 2014 de Onderwijsstad van Nederland. Deze titel heeft de stad te danken aan de goede samenwerking tussen de kennis – en onderwijsinstellingen onderling én met de gemeente. Deze samenwerking vanuit gedeelde belangen willen we doorzetten. De gemeente coördineert, verbindt en maakt afspraken.

In Groningen is kennis en talent een belangrijke maatschappelijke en economische motor. Veel mensen zijn werkzaam in het onderwijs. De kennisinstellingen trekken nieuwe mensen naar de stad, kennisintensieve en innovatieve bedrijven zorgen voor nieuwe banen. We zetten ook de komende jaren strategisch in op Groningen als *City of Talent*.

City of Talent

Wij willen krachtig doorgaan met de samenwerking in het Akkoord van Groningen. Ook onze inzet voor Groningen City of Talent blijft onverminderd. City of Talent betekent ook een activering van jongeren die nu geen baan hebben, ruimte maken voor hun talent. We willen kennisinstellingen betrekken bij de re-integratie van jongeren.

Onderwijs stelt mensen in staat talenten volledig te benutten en dat is ook voor de samenleving belangrijk. Goed onderwijs biedt iedereen kansen, geeft zicht op ontplooiing en zelfstandigheid. Ook aan kinderen uit minder kansrijke omgevingen. In Groningen willen wij het liefst ieder kind uitzicht geven op een gelukkig en zinvol leven. Maar dat gaat niet zomaar. Kinderen kunnen vroeg achterstanden oplopen, die vaak uiterst moeizaam ingelopen worden. We zien uitval als een belangrijke bedreiging voor de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt. En ook op latere leeftijd frustreren achterstanden de deelname aan de samenleving. We hebben samen met scholen een verantwoordelijkheid om ieder kind passend onderwijs te bieden.

De ontwikkeling van een kind vindt niet alleen plaats op school, maar ook op straat, bij de sportclub, in het buurtcentrum en natuurlijk thuis. De school neemt in de wijk een centrale plek in en is één van de schakels van organisaties die allen het belang van het kind centraal stellen. Als het aan ons ligt, werken al deze organisaties in de wijken gezamenlijk aan een brede ontwikkelingsagenda. Dit past bij onze wijkgerichte benadering.

Wij vragen scholen, sport- en buurtverenigingen een rol te spelen in signalering, doorverwijzing en andere situaties die aandacht verdienen. Het vensterschoolconcept nieuwe stijl is de leidraad en kan in meer wijken en bij meer scholen worden toegepast. Wijk en school versterken elkaar. We moeten er wel voor waken dat de gebrekkige kwaliteit van sommige scholen en tekortschietende betrokkenheid van ouders elkaar negatief versterken en zo de ontwikkeling frustreren.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. Goed onderwijs moet plaatsvinden in schone, veilige en duurzame gebouwen met een goed binnenklimaat in een veilige schoolomgeving. We investeren in energiezuinige gebouwen om te voorkomen dat onderwijsgeld wordt verstookt. Schoolgebouwen moeten zo flexibel zijn dat nieuwe onderwijsconcepten makkelijk passen. Scholen worden verantwoordelijk voor het buitenonderhoud. Dat versterkt de urgentie om samen met scholen een lange termijn huisvestingsstrategie te bepalen. We blijven inzetten op de veilige schoolomgeving.

Voor ouders is het onderwijs van hun kind erg belangrijk. Wij vinden de wettelijke bepaalde invloed op en de zeggenschap van ouders over het onderwijs te klein. Wij gaan hierover in gesprek met de Groninger onderwijsorganisaties.

Wij willen:

- Met kracht de samenwerking met het Akkoord van Groningen doorzetten.
- In overleg met scholen zoveel mogelijk schoolpleinen openstellen.
- Tweetaligheid in het onderwijs stimuleren.
- Gezamenlijke afspraken maken over het tegengaan van pesten en uitsluiting.
- De samenwerking en aansluiting tussen onderwijs en bedrijven verbeteren, bijvoorbeeld ten aanzien van het techniekonderwijs en ondernemerschap.
- Inzetten op het vroeg wegwerken van (taal) achterstanden bij jonge kinderen.
- Met MBO-instellingen een actieplan opstellen om schooluitval te voorkomen, passende opleiding voor iedereen te garanderen en de onderlinge doorverwijzing te optimaliseren.
- Afspraken met scholen, zorginstellingen, sport- en buurtverenigingen en culturele instellingen over afstemming van programma's en doorverwijzingen.
- Mensen die met kinderen werken trainen in herkenning van en omgang met sociale problemen.
- Een Gronings model voor ouderbetrokkenheid bij het onderwijs.

Hoofdstuk 7 Bewegen

Verplaatsen
Verrijken

Zorgen
men

Beschermen

Leren

Wonen

Samenwerken
Werken

Sporten is belangrijk. Veel Stadgers beleven plezier aan sport. Het is niet alleen goed voor de gezondheid: het sportveld is bij uitstek een ontmoetingsplek. Hier worden verbindingen gelegd: tussen jong en oud, tussen arm en rijk, tussen mensen met verschillende achtergronden en levensovertuigingen.

Iedereen die wil sporten, moet de mogelijkheid krijgen om te sporten. Toegankelijkheid is dan ook een voorwaarde. We stimuleren sport in de wijken en zorgen met samen met verenigingen voor sportvoorzieningen op wijk- en buurtniveau. Het Jeugdsportfonds blijft een belangrijke rol spelen om financiële drempels weg te nemen: ieder kind kan sporten.

Overigens sport niet iedereen in clubverband: onze bijzondere aandacht verdienen mensen die individueel sporten in de openbare ruimte.

We willen de samenwerking tussen de clubs stimuleren en de dienstverlening aan sportverenigingen verbeteren. We zien meer mogelijkheden voor co-creatie. Belemmerende regels, zoals in het subsidie- en tarievenstelsel, nemen we weg. We denken dat we winst kunnen behalen door sportfaciliteiten efficiënter te benutten door betere afstemming en een bredere openstelling voor wijk- en gelegenheidsgebruik. Bovenstaande voornemens maken het mogelijk om besparingen te realiseren.

In ons sportbeleid is zowel aandacht voor breedtesport als voor (semi-) topsport. Die laatste is een belangrijke aanvullende ambitie op de breedtesport door zijn uitstraling naar toerisme, economie en talentontwikkeling en werkt stimulerend voor de breedtesport. Wij koesteren sporttalenten en maken gebruik van hun voorbeeldfunctie voor de stad. Marketing van Groningen is ook marketing van topsporttalent. Topsportprestaties inspireren, verbinden en geven een goed gevoel.

Het stimuleren van talent betekent ook dat we een betere verbinding kunnen leggen met het aanwezige talent op de sportopleidingen in onze stad; studenten kunnen ervaring opdoen door het geven van bewegingsonderwijs of bij naschoolse sportfaciliteiten. Naast kennisinstellingen en het healthy ageing-programma zoeken we met verenigingen de samenwerking met zorgverzekeraars om sporten op alle niveaus te stimuleren.

Hoofdstuk 8 Beschermen

Groningen is een stad waar mensen zich veilig voelen. Stadgers zijn daardoor onbelemmerd in hun dagelijks leven en in hun ontwikkeling. Ook dat zorgt voor een aantrekkelijke stad. We streven naar een grotere meetbare veiligheid en betere veiligheidsgevoelens onder Stadgers en bezoekers.

Binnen ons veiligheidsbeleid willen we de inzet van politie vooral op wijkniveau laten plaatsvinden, de focus ligt op wijk- en jeugdagenten. Samen met het sociale team en andere Oe lijnsvoorzieningen (basisvoorzieningen) hebben zij een belangrijke signalerende functie. Ook bewoners spelen een belangrijke rol in het veiligheidsbeleid.

Ons veiligheidsbeleid is een mix van preventie, zorg, handhaving en opsporing. De coalitie legt het accent op het tegengaan van woninginbraken, geweldsdelicten en mensenhandel. Deze hebben een grote impact op de veiligheidsgevoelens van onze Stadgers. Een ander accent is het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. Preventie, voorlichting, toezicht en handhaving is hier de mix die wordt ingezet.

Privacy en zelfbeschikking zijn integraal onderdeel van het veiligheidsbeleid. De afgelopen tijd zijn er ontwikkelingen geweest in de stad die hebben geleid tot verruiming van de bevoegdheden van de burgemeester om maatregelen te treffen ter bescherming van de veiligheid van mensen (bijvoorbeeld preventief fouilleren en het instellen van cameratoezicht). We willen met de raad een fundamenteel debat over de vraag in hoeverre deze bevoegdheden proportioneel zijn en passen in een veiligheidsbeleid dat zowel oog heeft voor veiligheid als voor privacy.

Regulering wietteelt.

We willen de ruimte die de wet biedt om wietteelt te reguleren opzoeken. We willen gezondheidsschade voorkomen, criminaliteit verminderen en de (brand) veiligheid verhogen. Daarom willen we onderzoeken of we pilotprojecten kunnen starten waarbij de hele keten van teelt tot verkoop onder de verantwoordelijkheid van coffeeshops valt.

Aardbevingen.

Delen van onze gemeente liggen in het risicogebied van de aardbevingen. De vele onzekerheden en onduidelijkheden baren ons zorgen. Zo weten we niet zeker wat de gevolgen zijn van verplaatsing van de intensiteit van winning naar het zuiden van de provincie. Bovendien zijn we onzeker over de invloed van verschillende grondsoorten en de bodemgesteldheid en wat de effecten zijn van het nieuwe winningsbesluit.

Ons grootste belang is de veiligheid en de veiligheidsgevoelens van onze inwoners. Vanuit die primaire zorg zullen we de komende periode de uitkomsten van de nog uit te voeren onderzoeken zeer kritisch en nauwlettend volgen. Ook de mogelijke effecten van het nieuwe winningsbesluit op zowel bestaande bouw als op nieuwb, zullen we goed monitoren en beoordelen. We gaan onze betrokkenheid bij de regio, en onze bijzondere positie als dichtstbevolkte gebied hierin, blijvend onder de aandacht brengen bij alle daarvoor aangemerkte instanties.

Samen met de bedrijven en de kennisinstellingen gaan we kijken op welke manier we onze kennis en inzet desgevraagd beschikbaar kunnen stellen aan de regio.

Hoofdstuk 9 Bezoeken

Verplaatsen
Verrijken

Borgen
men

Beschermen

Leren

Wonen

Samenwerken
Werken

Een levendige binnenstad heeft een prettig verblijfsklimaat. Wij onderzoeken de komende jaren of het verplaatsen van de bussen en taxi's van de Grote Markt een bijdrage levert aan een prettig verblijfsklimaat. De bussen zouden over de diepenring kunnen rijden. Dit creëert tegelijkertijd een prachtige kans om ook van de diepenring een nog aantrekkelijker stuk stadshart te maken. Hierbij gebruiken we eerder gemaakte plannen. Toegankelijkheid en bereikbaarheid van de Grote Markt moeten voldoende gewaarborgd zijn.

Wij zien een aantal ontwikkelingen die voor de binnenstad kansen en bedreigingen zijn. Bijvoorbeeld de groeiende internetaankopen, de diversiteit van het winkelaanbod en de bereikbaarheid. Daarom geven wij de ondernemers in de stad nog meer ruimte en helpen we bij het versterken van hun bedrijven. Daarbij doen wij een beroep op het ondernemerschap. Minder regels betekent meer ruimte. Ook voor concurrentie. Wij stimuleren bedrijven die daarvoor geschikt zijn om een vestiging te openen in de binnenstad. Dat kunnen nieuwe bedrijven zijn, maar ook bedrijven die nu niet in de binnenstad maar daarbuiten zijn gevestigd.

De ontwikkeling van de Oostzijde van de Grote Markt biedt een belangrijke impuls voor de Groningse binnenstad. Het Groninger Forum is een belangrijk element in deze ontwikkeling. Wij willen van het Forum een succes maken. In 2017 opent het Forum met een aansprekend concept en een sluitende begroting.

Wij gaan onderzoeken hoe wij een openbare ontmoetingsplek kunnen behouden als het informatiecentrum in 2017 wordt verplaatst of afgebroken. Een fontein kan een leuke bijdrage leveren aan het verblijfsklimaat. We willen meer speelvoorzieningen voor kinderen en meer groen.

Ook het marktwezen speelt een belangrijke rol in de aantrekkingskracht van de binnenstad. Wij maken met de warenmarkt nieuwe afspraken over hoe wij met deze ondernemers beter kunnen samenwerken.

Hoofdstuk 10 Verrijken

Kunst en cultuur zijn essentieel voor de samenleving. Zij dienen als bron van creativiteit, kritisch denken en houdt een spiegel voor. De diversiteit in de culturele infrastructuur is ook een belangrijke economische kwaliteit van en voor de stad Groningen. De ambities op het gebied van cultuur moeten hoog zijn.

Groningen is als tweede Popstad een cultureel kernpunt in Nederland. Groninger instellingen en kunstenaars leveren topprestaties en staan ook Europees op de kaart. Wij zijn trots op onze culturele sector in Groningen en gaan dat nog meer uitdragen.

Naast ambitie past ook realisme. De culturele infrastructuur is niet vanzelfsprekend en staat onder druk. Om ook op lange termijn kwaliteit te blijven bieden, hebben wij meer dan vroeger een mening over wat we willen met het cultuurbeleid. De sector vraagt dit ook van ons. Wij zijn niet bang om keuzes te maken. Deze keuzes moet leiden tot meer focus in het cultuurbeleid, ruimte voor nieuwe initiatieven en meer samenhang in het aanbod. We nemen de komende twee jaar de tijd om deze focus samen met het veld, Stadgers en de regio vorm te geven.

Daarbij hoort een grotere betrokkenheid van de gemeente bij het culturele veld. Wij willen meer met culturele initiatieven meedenken om drempels te slechten en dwarsverbanden te leggen om zo de kansen die cultuur en creativiteit de stad bieden nog beter te benutten.

Onderdeel van ons cultuurbeleid is een inzet op kwalitatieve en toegankelijke cultuureducatie, ook op scholen, bijvoorbeeld door middel van het jeugdcultuurfonds. De regionale afstemming van ons cultuurbeleid verbeteren en intensiveren wij.

Bij cultuur hoort ook aandacht voor onze geschiedenis en dat wat aan die geschiedenis herinnert. Archeologisch onderzoek en de presentatie daarvan, het behoud van monumenten zijn van groot belang voor de identiteit van de stad. Zij verhogen de aantrekkingskracht en dat uit zich door meer bezoeken en meer mensen die in

Groningen willen wonen of werken. Onze inspanningen blijven zich richten op behoud én op gebruik van monumentale panden, zoals bijvoorbeeld recent met de Prinsenhof en de Watertoren-Noord. De ontwikkeling van een historisch kwartier rond het Noordelijk Scheepvaart Museum juichen wij toe.

Diversiteit.

Groningen kent traditioneel gelukkig ontspannen verhoudingen tussen verschillende bevolkingsgroepen. Dat past bij de inclusieve samenleving die wij voorstaan. We bestrijden uitsluiting en discriminatie. Ons diversiteitsbeleid is gericht op de persoonlijke vrijheid en zelfontplooiing van alle Groningers, ongeacht hun geslacht, culturele achtergrond, geaardheid, religie of beperking. Als bijzondere inspanning voor een specifieke doelgroep daarbij nodig en effectief is, leveren we die.

Hoofdstuk 11

Samenwerken

Samenwerken is het sleutelwoord. Samenwerken aan de stad en regio met Stadgers, ondernemers, bedrijven, instellingen, regionale partners, gemeenten, provincie, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie.

Deze coalitie staat voor een dienstbare overheid die in haar handelen steeds doordrongen is van het feit dat mensen de stad maken. We willen invloed en betrokkenheid vergroten en ruimte geven en ruimte laten voor initiatieven uit de samenleving. Daar hoort een open en onbevengene bestuursstijl bij. De coalitie verwacht deze open houding ook richting gemeenteraad, waar immers het primaat ligt. De communicatie is open en transparant. Alle partijen, coalitie of oppositie, worden serieus genomen en meerderheden worden altijd gerespecteerd. Het college is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van draagvlak. Het college is er voor de hele raad.

We verwachten van het college heldere voorstellen aan de raad, waarin alternatieve scenario's zijn opgenomen. Er wordt goed geluisterd. De omgang in college en richting raad is collegiaal en gul. Openheid, transparantie en eerlijkheid kenmerken de houding en het gedrag.

Het college opereert op basis van een akkoord op hoofdlijnen en hanteert een bestuursstijl die bij voorstellen voldoende ruimte laat voor inbreng, wijziging, verbetering en coproductie. Hij werkt daarbij vanuit de principes richting geven, ruimte bieden en resultaten vragen. Voorstellen worden in een vroeg stadium aan andere partners (belangenorganisaties, bewoners, deskundigen, ondernemers) voorgelegd.

Wij hechten waarde aan onze internationale contacten. Die bieden kansen op het gebied van handel en economie. Wij waarderen onze humanitaire stedenbanden en zetten deze voort. In onze buitenlandse contacten houden wij oog voor democratie, mensenrechten en emancipatie.

Herindelingen.

Wij zetten de koers van de afgelopen periode door. Dat betekent dat een evenwichtig Meerstad, dat financieel en bestuurlijk onder dezelfde gemeente valt, voor ons van groot belang is.

Wij realiseren ons dat het speelveld na de verkiezingen is veranderd en wachten met een open houding het vervolg af.

Proclamer.

Deze coalitie kiest er dus nadrukkelijk voor om samen met anderen invulling te geven aan de maatschappelijke doelen. Daarnaast constateren wij dat de wereld om ons heen in een snel tempo verandert. Naast de geijkte momenten van rekening, voorjaarsbrief en begroting plannen wij tussentijdse momenten in om de afspraken en het beleid dat uit dit akkoord voortvloeit, samen met anderen te evalueren.

Gebiedsgericht samenwerken.

De leefbaarheid in onze wijken is heel goed. Dit is het gevolg van jarenlange samenwerking tussen de gemeente en andere partijen zoals corporaties. Om onze wijken leefbaar en aantrekkelijk te houden, gaan we door met de wijkvernieuwing, maar wel op een andere manier. Met corporaties, marktpartijen, andere relevante wijkpartijen en de bewoners willen we komen tot een per wijk op maat gesneden aanpak. Door een combinatie van gerichte fysieke investeringen op basis van cofinanciering en een verdere versterking van de sociale wijkvernieuwing geven we in een aantal aandachtswijken ruimte aan vernieuwing. Dit kan door dat we een eenduidige aanpak organiseren van het wijkgericht werken waar het sociale en fysieke domein zijn geïntegreerd. De belangrijkste aanjager van de wijkontwikkeling zijn de bewonersinitiatieven. We faciliteren en stimuleren deze.

Onze gebiedsgerichte benadering heeft ook consequenties voor het accommodatiebeleid, bijvoorbeeld voor de activiteitenprogrammering en spreiding. Wij denken dat er meer gebruik gemaakt kan worden van het bestaande (gemeentelijke) vastgoed - zoals scholen - om in de wijkfunctie te voorzien. Om efficiënter met het gemeentelijk vastgoed om te gaan, bundelen wij de aansturing van al het gemeentelijk vastgoed.

Daarnaast willen wij vanuit het gebiedsgericht werken nadrukkelijk de accommodaties gebruiken als de fysieke plek om samenwerking tussen bewoners, gemeente, organisaties en bedrijfsleven te faciliteren. Wij gaan bezien of het huidige accommodatiebeleid voldoende in staat is deze verandering vorm te geven.

Wijkwethouders.

We willen gaan werken met wijkwethouders. Dat vergroot de aanspreekbaarheid van het bestuur en verankert de grote omslag naar meer gebiedsgericht werken. Naast de inhoudelijke portefeuille gaat elke wethouder zich richten op een specifiek stadsdeel met de daarbij behorende wijken. Met de inwoners van de wijk worden afspraken gemaakt hoe dit wijkwethouderschap wordt ingevuld, afhankelijk van hun behoeften en wensen. Tussen wijkwethouders en inhoudelijke portefeuillehouders wordt een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling afgesproken. De verdeling van wijken/ gebieden wordt overgelaten aan het college.

Ambtelijke organisatie.

De werkwijze die de coalitie voorstaat vraagt een open en meedenkende houding van de ambtelijke organisatie. Een organisatie die laagdrempelig is met medewerkers die met één been in de samenleving staan en met één been in de organisatie. Een organisatie die gebiedsgericht werkt en flexibel is. Deze flexibiliteit maakt de organisatie ook toekomstbestendig, klaar voor de vele veranderingen die nog volgen. Van een sterk beleid gestuurde organisatie moet de organisatie veranderen naar een actiegerichte organisatie, van een hiërarchisch gestuurde organisatie naar een professionele organisatie.

We werken transparant en open. Inwoners van de stad moeten kunnen zien en snappen wat er gebeurt in de organisatie. Iedereen moet mee kunnen kijken. We willen minder vertaalslagen tussen begroting en rekening naar beleidsnota's. Ambtenaren moeten zichtbaarder worden voor de inwoners van de stad. Ook de deuren van projectgroepen gaan open. Samen doen met de stad, betekent ook samen in een projectgroep zitten.

Naast de samenwerking met bewoners, willen we in de uitvoering van beleid meer samen doen met bedrijven. We kunnen dan meer gebruik maken van de daar aanwezig expertise.

Onze organisatie moet verjongen. De vergrijzing is een bedreiging. We willen de vergrijzing opvangen door meer jongeren binnen de gemeente aan het werk te krijgen.

Publieke dienstverlening & ICT.

We willen innovatie in de publieke dienstverlening stimuleren. We willen dat de dienstverlening in de wijk plaats vindt. Met de introductie van een track en trace systeem moeten StadJers snel en eenvoudig zien wat de status is van hun zaak of vraag.

ICT zetten we als strategisch middelen in voor het realiseren van maatschappelijke doelen en om onze dienstverlening te innoveren. Samen met bedrijven en kennisinstellingen pakken we de kansen om verder te innoveren. Onze ICT gaan we outsourcen. Hiermee wordt onze organisatie flexibeler en kunnen we beter gebruik maken van technologische innovatie.

De gemeente beschikt voor het uitvoeren van haar taken over informatie over burgers en bedrijven. Zij mogen erop vertrouwen dat we hiermee zorgvuldig omgaan. We hechten aan informatieveiligheid en waarborgen privacy in onze dienstverlening.

Dit willen wij doen:

- Zoveel mogelijk open data beschikbaar stellen en werken met open spending (transparante overheidsfinanciën);
- Een volgsysteem introduceren (track en trace systeem).

Hoofdstuk 12

Betalen

Voor het financieel beleid hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Uitgangspunt is een degelijk begrotingsbeheer, waarbij de meerjarenbegroting voor de periode 2015-2018 sluitend is;
2. Structurele kosten worden zoveel mogelijk structureel gedekt;
3. Kortingen van het Rijk dienen in principe te worden opgevangen binnen de budgetten van het desbetreffende programma;
4. Tegenvallers vangen we in eerste instantie op door efficiënter te werken en uitgaven te verminderen;
5. Wanneer het Rijk extra middelen ter beschikking stelt, bepalen we per situatie of het noodzakelijk is om deze middelen door te geven of dat het bestaande gemeentelijk beleid al voldoende in het doel voorziet;
6. We werken volgens het principe van integraal risicomanagement en we willen richting dynamisch risicomanagement. Twee keer per jaar, bij rekening en begroting, beoordelen we het weerstandsvermogen. Wanneer voor het realiseren van een ratio van 0,8 een aanvulling nodig is, lossen we dit bij de begroting op;
7. We blijven streven naar een weerstandsvermogen met een ratio van 0,8, voor de langere termijn streven we naar een ratio van 1,0.
8. Bij nieuwe activiteiten brengen we de effecten voor het weerstandsvermogen in beeld en geven we aan hoe we met de benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen omgaan;
9. Besteedbaar resultaat bij de jaarrekening zetten we voor de helft in voor verdere versterking van het weerstandsvermogen naar 1,0 (ook ten behoeve van de risico's vanuit de decentralisaties) en de andere helft wordt ingezet voor de ambities van het collegeprogramma;
10. De stijging van de woonlasten blijft beperkt tot maximaal de loon- en prijscompensatie.

Grondbeleid.

Ten aanzien van het grondbeleid zien we een veranderende rol van de overheid. Tegenwoordig werken we meer vraag gestuurd dan aanbod gestuurd, van actief grondbeleid naar een meer gemengde vorm. Dit vinden we een positieve ontwikkeling die we willen voortzetten. We gaan alleen actief grondbeleid voeren bij gerichte projecten. Daarnaast willen we het meerjarig inzicht in de (financiële) ontwikkelingen versterken. Hiermee krijgen we beter zicht op de risico's en kansen.

In het grondbeleid lopen we risico's. Meerstad, de bedrijventerreinen en de gronden waar we nog niet met de ontwikkeling begonnen zijn, zijn hier voorbeelden van. Deze risico's proberen we met ons risicomanagement zo goed mogelijk in beeld te hebben. Onze eigen beïnvloedingsmogelijkheden zijn niet groot, we zijn onder andere afhankelijk van economische groei. We blijven de ontwikkelingen op de voet volgen en nemen waar noodzakelijk maatregelen.

Decentralisaties.

Voor de risico's die we lopen door de gedecentraliseerde taken op het gebied van zorg hebben we in ons weerstandsvermogen middelen gereserveerd. Deze zijn bedoeld voor het overgangsrecht en het niet realiseren van de bezuinigingen.

Financieel kader.

In onderstaand financieel kader staan per thema de intensiveringen, ombuigingen en besparingen weergegeven.

Beleid	Thema	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
Intensivering	Werken		10.200	11.300	12.900	13.700
		Sociaal Activering Armoedebestrijding (extra rijksmiddelen) Correctie bezuinigingstaakstelling p-budget Uitvoeringstekort SW	7.700	8.800	10.400	11.200
		Economie Nieuw economisch programma Kennisprojecten Jeugdwerkloosheid	2.500	2.500	2.500	2.500
	Zorgen		2.100	2.100	2.100	2.100
		Versterking voorkant zorg Maatwerk in het sociaal domein Preventie jeugdproblematiek				
	Wonen		2.000	2.000	2.000	2.000
		Bouwoffensief Jongerenhuisvesting Cultuurhistorie				
	Verplaatsen		2.000	2.000	2.000	2.000
		Stationsgebied Fietsen Fietsparkeren				
	Leren		1.000	1.000	1.000	1.000
		Taalachterstanden Schooluitval				
	Bewegen		300	300	300	300
		Sport in openbare ruimte				
	Verduurzamen		1.000	1.000	1.000	1.000
		Verduurzaming gemeentelijke gebouwen Energie neutraal 2035				
	Bezoeken		300	300	1.300	1.300
		Verblijfsklimaat binnenstad Aanpak Diepenring				
	Verrijken		250	500	750	750
		Cultuurimpuls				
	Samenwerken		5.300	5.300	5.300	5.300
Gebiedsgericht werken (sociaal en fysiek) Bewonersparticipatie Leefbaarheid		5.000	5.000	5.000	5.000	
Bedrijfsvoering Trainee programma		300	300	300	300	
Friciekosten		500	4.700	3.200	1.100	
	Friciekosten					

Beleid	Thema	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
Ombuigingen						
		Vrijval p-budget/ omzetting iederz tekort	6.400	6.800	6.800	6.800
		Armoedebestrijding (extra rijksmiddelen)	2.100	2.100	2.100	2.100
		Terugdringen uitvoeringstekort iederz	0	1.000	1.000	1.000
		Innovatiebudget Jeugd en AWBZ (voor maatwerk sociaal domein)	1.100	1.100	1.100	1.100
		Verschuiving budgetten naar gebiedsgericht werken	5.000	5.000	5.000	5.000
Besparingen						
		Ruimte in Wmo budgetten	500	500	500	500
		Geen compensatie richting instellingen voor loon- en prijsstijgingen (*)	1.000	2.000	2.000	2.000
		Vrijval ISV middelen	500	500	0	0
		Vrijval bestaande middelen voor bouwoffensief	2.000	0	0	0
		Vrijval middelen voor investeringsprogramma fysiek	220	220	220	220
		Uitstel vervanging Hereweg	0	900	1.200	1.200
		Verhoging dekkingsgraad tarieven	500	1.000	1.000	1.000
		Besparing op lang cyclisch onderhoud	250	250	250	250
		Doorlichting programma's	2.000	2.000	2.000	2.000
		Prioritering in accommodatiebeleid	0	2.000	2.000	2.000
		Outsourcing ICT	0	0	5.000	5.000
		Geen interne compensatie voor loon- en prijsstijgingen	2.500	5.000	5.000	5.000
		Inzet incidentele ruimte in co-financieringsfonds	3.900	0	0	0
		Aanvullende taakstelling	700	1.000	1.750	1.750
<hr/>						
		Resterende knelpunten	-1.800	-1.200	-600	-300
		Stand meerjarenbeeld	-1.900	-3.700	-1.900	-4.600
		Financieel perspectief	20	-4.030	2.570	1.470

(*) Voor 2016 en verder kijken we naar eventuele andere oplossingsmogelijkheden.

Bijlage

portefeuilleverdeling

Burgemeester

Algemene bestuurlijke zaken
Openbare Orde & Veiligheid
Externe betrekkingen & Stedenbanden
Regionale Samenwerking
Gemeentearchief
Aardbevingen
Coördinatie Akkoord van Groningen
Stadstoezicht

Ton Schroor

Onderwijs (inclusief passend onderwijs)
Zorg
Welzijn
Financiën
Publieke dienstverlening & ICT

Roeland van der Schaaf

Arbeidsmarkt & Aanpak Jeugdwerkloosheid
Gebiedsgericht werken (sociaal & fysiek)
Maatschappelijk vastgoed
Stadsontwikkeling
Wonen
Monumenten
Grondzaken
Ouderen

Mattias Gijsbertsen

Sociale Zaken & Jeugdzorg
Duurzaamheid
Groenparticipatie & Ecologie
Integratie & Emancipatie
Dierenwelzijn

Joost van Keulen

Economie & Innovatie
Internationale handel & Samenwerking
Personeel & Organisatie
Stadsbeheer & Reiniging
Toerisme & Recreatie
Evenementen
Marktwezen
Coördinatie Binnenstad

Paul de Rook

Verkeer & Vervoer
Cultuur
Grote Markt Oostzijde & Groninger Forum
Sport

